

ELSA ANTILA

*Huijarin tunteet
jo tuoksusta*

 SAGA
EGMONT

Elsa Anttila

Huijarin tuntee jo tuoksusta

SAGA Egmont

Huijarin tunteet jo tuoksusta

Teos on julkaistu historiallisena dokumenttina, jonka kieli kuvastaa julkaisuaikansa näkemystä.

Cover image: Shutterstock

Copyright © 1987, 2020 Jorma Kurvinen and SAGA Egmont
All rights reserved

ISBN: 9788727157887

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13.4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Tiina kuuli Meeri-tädin ja Aino-serkun saapuvan, ja sen jälkeen äiti kiljaisi häntä tulemaan kahville, mutta hän ei välittänyt pitää kiirettä. Alakerran kaahotukseen kyllä ennättäisi mukaan. Äidin innostuksesta kiikaava ääni kuului hänen huoneeseensa saakka, ja joka toinen sana oli “Amerikka”.

Olisi luullut, että vähintään Nancy ja Ronald Reagan olivat tulossa heille. Eikä joku vähän päälle parikymppinen purukumia jauhava juippi. Olkoon miten tahansa Leila-siskon uusi sukulaismies.

Oli täällä ääni muuttunut kellossa. Vai pitikö sanoa “kelloissa”, kun kerran oltiin vanhan kulta- ja kelloseppäsuvun talossa? Tiina tajusi, että oli turhankin hapan. Mutta hän ei voinut olla muistamatta, mikä motkotus ja päivittely oli syntynyt silloin, kun oli paljastunut että Leila seurustelee “sen maankiertäjähampparin” kanssa.

Peter Fager oli ollut heidän suvulleen kuin punainen vaate härälle jo pelkän nimensä vuoksi.

“Isä ei koskaan hyväksy, että joku suomenruotsalainen vie hänen tyttärensä”, äiti oli kauhistellut.

He olivat käyneet siitä oikein lujan riidan.

“Suomenruotsalainen!” Titta oli ällistellyt.

“Amerikansuomalainen Peter minun tietääkseni on.

Etelä-Pohjanmaalta Amerikkaan muuttaneen perheen poika. Ja mitä hiton tekemistä jollakin yli viisikymmentä vuotta sitten käydyllä kieliriidalla on Leilan rakkausasioitten kanssa?”

Tekosytähän ne kaikki sellaiset olivat olleet. Äiti ei ollut ilennyt sanoa suoraan, että Leilan odotettiin naivan varakas, mieluummin rikas mies. Ja suvusta, joka olisi yhtä hieno kuin Aittakosketkin.

Merkillistä kyllä, juuri äidille Aittakosken suku, Aittakosken omaisuudet ja Aittakosken nimen arvostus merkitsivät niin paljon, vaikka äidin oma sukunimi oli Pölönen. Ei ollut kaukana, ettei äiti liittänyt Aittakosken saatteeksi vielä “Per. 1892” – se kun mainittiin kello- ja kultasepäntiikkeen kyltissä ja joka ainoassa sanomalehti-ilmoituksessa.

Sellaiseen sukuun Leila oli ollut tuomassa jotakin hiukan meksikolaisen näköistä rahatonta taivaanrannankiertäjää.

“Jos sitten on edes hurri koko tyyppi”, äiti oli päivitellyt. “Niin ulkomaalaisen näköinenkin, että hirvittää. Tiedä vaikka olisi sekarotuinen meksikolainen. Tai joku kauhea kuubalaississi ja mitä kaikkea ne siellä ovat...”

“Höpö höpö”, Tiina oli tyrmännyt semmoiset puheet. Mutta niin tiukalle asiat olivat menneet, että Tiina oli joutunut hoitelemaan Leilan ja Peterin riijaamisen kuin jossakin kansankomediassa. Kun Peter saattomatkan lopuksi oli pistäytynyt hetkeksi Leilan vinttikamariin, hän oli kiivennyt palotikkaita ensin Tiinan huoneeseen ja livahtanut sitten Leilan puolelle.

Sillä tavalla ne olivat seurustelleet liki vuoden. Ja vielä silloinkin, kun Peter oli kosinut virallisesti ja kauniisti, muu

perhe oli suhtautunut häneen kuin onnenpekkaan, joka sai kuin lahjaksi prinsessan ja puoli Aittakosken valtakuntaa. Sitä ennen oli kyllä varmistettu Atlantin takaa saakka, että Peter yleensä oli olemassa: että hänellä oli pankkitili ja omaisuutta, kunniallinen katuosoite ja puhelinnumero.

Tietojentarkistuksessa oli käynyt ilmi, että prinsessan valtakunta saattoi jäädä varsin pienoiseksi sulhasmiehen sukuomaisuuksien rinnalla – ja äidin kelkka oli käännähtänyt kokonaan ympäri.

Nyt ei sitten tiedetty mitä oikein piti tehdä, kun sieltä oli joku Lars Fager, Peterin serkku, tulossa Suomeen ja heille. Dynastia ja Dallas olivat tehokkaasti muokanneet äidin mielikuvaa amerikkalaisuudesta.

Tiina tiesi, että jos Leila näkisi tämän hössötyksen, sisar nauraisi itsensä kipeäksi. Kaikki se voitonriemu, jota he molemmat olivat tunteneet suvun joutuessa tunnustamaan tappionsa, oli haihtunut jo sen vuoden kuluessa, jonka Leila ja Peter olivat vielä viipyneet Suomessa. Tilalle oli tullut eräänlainen nolous kotiväen ja suvun kouhottamisesta Peterin ympärillä. Tai – oli väärin sanoa kotiväen. Isä ei ollut seonnut äidin tavoin. Hänelle oli näyttänyt riittävän varmuus siitä, että vävyehdokas ei ollut mikään huumeagentti tai valkoisen orjakaupan saalistaja, joka myisi hänen tyttärensä heti kun oli saanut tämän pois Suomen kamaralta.

Nytkään isä ei juuri korvaansa lotkauttanut odotetulle vierailulle. Jotenkin äkkiä vanhentunut isäparka eleli omissa maailmoissaan. Liikkeensä ja kalastuksensa parissa.

Mutta alakerrassa oli tohinaa senkin edestä.

– Tiina, hei!

Se oli Aino-serkku.

– Laura-täti pyytää sinua kahville.

Aino jaksoi sanoa sen sievästi. Niin kuin kaiken muunkin. Aino oli heidän sukunsa mallilapsi; koko elämänsä ajan se oli muistanut niiata ja sanoa kiitos, hymyillä kauniisti ja pitää pyhämekkonsa puhtaana.

“Katsokaa esimerkkiä Ainosta!” oli Aittakosken suvussa sanottu niin kauan kuin Tiina saattoi muistaa.

– Tulisit nyt, kiltti!

Tiinaa ei kyllä huvittanut. Hän tiesi niiden kaakotukset etukäteen. Mutta Ainoakaan ei viitsinyt piinata portaiden juuressa loputtomiin.

Serkku hymyili rauhaarakentavasti, kun Tiina laskeutui alas portaita.

– Emme mekään viivy pitkään, Aino lohdutti. – Minun on käytävä vielä kesäyliopistolla katsomassa mihin kannattaa ilmoittautua. Tärkeimmät kurssit täyttyvät heti.

He olivat kumpikin kirjoittaneet toissakeväänä ylioppilaiksi. Ei millään häikäisevillä papereilla, ei Ainokaan. Tiina oli jättänyt kaikki kuvitelmatkin yliopistoonpääsystä ja onnistunut saamaan työn tukkuliikkeen puhelinkeskuksesta, mutta Aino juoksi kursseilta toisille ja kohotteli numeroitaan, että pääsisi “vaikka joskus” opiskelemaan.

Serkku ei väistynyt portaiden alapäästä. Hänen suurissa sinisissä silmissään oli epäuskoa ja säikähdystä.

– Ihanko totta sinä kirjoitit sille Larsille niin?

Tiina tiesi mitä kirjettä serkku tarkoitti. Mutta hän oli hämmästyvinään:

– Larsille?

Aino närkästy.

– Nimellisesti tietenkin Leilalle. Mutta sehän oli vastaus
suvun kutsuun siellä ja terveiset Larsille...

Äiti oli näköjään purkanut sydäntään. Kauhustellut millainen
tytär hänellä on. Menee kirjoittamaan uusille
amerikansukulaishille, ettei ole erikoisen kiinnostunut heidän
maastaan, pojista nyt puhumattakaan. Että oli jo interraililla
saanut ihan tarpeekseen purukumia jauhavista itsestään suuria
luulevista jenkkipojista, jotka eivät ole varmoja edes siitä onko
Madrid Espanjan vai Portugalin pääkaupunki. Kyllä Tiina muisti
oman kirjeensä. “Minä tunnen jo coca-colan,
kerroshampurilaisen ja jiiäärän eikä minulla ole mitään kiirettä
laajentaa tuttavuutta. Jos sattuu, niin käyn joskus...”

– Kuvitella, että Lars tulee Suomeen kaikesta huolimatta,
Aino henkäisi. – Ja pitää edelleen sinun kuvaasi huoneensa
pöydällä.

Tällä kertaa Tiinaa harmitti. Koko Leilan kirjeenkö se äiti
pahus oli mennyt höpöttelemään? Ja ikiromanttinen Aino otti
tietenkin kaiken täydestä.

– Ja kattia kans, Tiina kiehahti. – Älkää nyt hulluja olko. Mies
ei tiedä minusta mitään ja on pelkästään Leilaa imarrellakseen
muka “tahtonut välttämättä” tämän sisaren kuvan. Sitä paitsi se
osoittaa aikuisessa miehessä täydellistä kehittymättömyyttä. Niin
kuin koulupoika, joka on jäänyt kuvienkeräilyasteelle... Katso
vaan! Tyypillisen amerikkalaista pikkuporvarillista
hyveellisyyttä. Italialainen mies ei halua tytön kuvaa pöydälleen,
hän haluaa tytön itsensä sänkyyn.

– Sinä olet kauhea.

Tiina irvisti mielessään. Ainon säikyttelevä antoi sentään
pientä lohtua. Serkkutyttö oli häntä vuoden vanhempi, mutta

lapsellinen kuin mikä. Tiina oli varma, että Aino ihan vakavissaan odotti ikiomaa satujen prinssiään. Vuonna 1987!

Hän oli kiusannut tästä monta kertaa Ainoa, ja serkkutyttö oli kysynyt järkyttyneenä:

“Etkö sinä sitten usko rakkauteen? Et edes Leilan ja Peterin jälkeen?”

Leila ja Peter olivat heidän sukunsa Romeo ja Julia. Ja Leilan stoori oikea tuhkimotarina. Ajatella nyt: systeri oli saanut amerikkalaisen miljonäärin. Onko suurempaa onnea?

Tiina ei ollut ruvennut selittämään serkkukullalle, että hän ei uskonut suureen romanttiseen rakkauteen eikä hän myöskään kaivannut elämänsä suurta seikkailua. Tai – Tiina pysähtyi sitä nyt ihan ajattelemaan – jos kaipasikin, niin yritti kuitenkin pysyä sen verran järjissään, ettei kuvitellut semmoisen toteutuvan. Hänelle riittäisi suureksi seikkailuksi ihan tavallinen arkinen rakkaus.

Mutta serkku oli toista maata. Juuri nyt hiukan loukkaantunutkin Tiinan suhtautumistavasta, kun koko suku aivan kiehui uteliaisuudesta ja jännityksestä suuren valtiovierailun – siltä se ainakin tuntui – odotuksessa. Aina kiltti Aino kävi jopa hyökkääväksi:

– Et kai sinä väitä, että olet mennyt sänkyyn jonkun italialaisen kanssa?

– Monenkin, Tiina tokaisi ja nautti Ainon kauhistuksesta. – Tai en minä tiedä ovatko ne kaikki olleet italialaisia.

Aino näytti aavistelevan, että Tiina piti häntä pilkkanaan. Tyttö huokasi syvään.

– Sinä olet aina niin kummallinen. Kapinassa kaikkia vastaan... Olispa se Lars rakastunutkin minuun.

– Minä luovutan hänet tällä puheella sinulle, Tiina lupasi.

Aino oli väistymäisillään hänen edestään. Mutta ei sitten lähtenytäkään.

– Sinä aliarvioit minua, serkku syytti. – Pidät ihan höperönä. Ja äitiäsi ja tätejä. Mutta ei me nyt mitään kanoja olla niin kuin sinä kuvittelet. Me osataan iloitakin jostakin ja nauttia elämästä. Sinä olet pelkästään viisas ja realisti.

Se sattui. Tiina katsoi edellä menevän serkkunsa selkään. Hän oikein kuuli kirkonkellojen moiketta sisimmässään. Jos Aino olikin sanonut totuuden? Jospa *hän* se olikin elämälle vieras epäuskossaan ja varauksellisuudessaan. Ja kuvitteli vielä olevansa hirvittävän fiksu nauraessaan toisille sivustaseuraajan paikaltaan. Mutta toiset pystyivät ajattelemaan ihan samalla tavalla kuin hänkin – ja uskalsivat kuitenkin uskoa aattoiltana tilausjoulupukkiin.

Tiinan itsekriittiset ja sovinnotalliset ajatukset kaikkosivat samalla hetkellä, kun hän astui keittiöön, jossa oli pöydän ympärille kokoontuneena koko Aittakosken suvun naiskaarti: Meeri-täti, Ainon isosisko Saila-serkku, Hanna-täti, joka oli vanhapiika, äiti ja mummi, joka asuikin heillä, omassa yksiössään piharakennuksessa.

– Miltä sinusta nyt tuntuu, rakas lapsi? Meeri-täti liversi.

Mikä kysymys? Niin kuin hän olisi vihillemenoa odottava morsian kirkon eteisaulassa. Tai voittanut kultaa ensimmäisenä suomalaisena naispainijana.

– Miltä minusta nyt pitäisi tuntua? Ja minkä?

Meerin hymy sammui.

– Sinä olet ollut lapsesta saakka samanlainen. Toisten ilon pilaaja.

– Äiti, Saila varoitti.

Meeri-tädin poskilla paloivat tulet.

– Minä sanon vain totuuden. Ei kai Tiinallekaan sentään tule vieraita joka päivä Amerikasta asti, mutta neidin pitää näytellä kylmää kuin kapakala.

Mummi yritti pysyä mukana. Viime vuosina äidinäidin kuulo oli mennyt lähes kokonaan.

– Kuka meille on tulossa vieraaksi? mummi uteli.

Naiset katsoivat toisiinsa. Äiti kurottautui lähemmäksi mummin korvaa.

– Lars Fager.

Mummi taivutti alahuultaan.

– Ai semmoinen... Ruotsalaisista miehistä nyt ei ole mihinkään. Kenen sulhanen se muka on?

Tiina olisi voinut halata mummia.

– Ei kenenkään, äiti joutui kiljumaan. – Sehän on Leilan miehen serkku. Ei mistään Ruotsista, vaan Amerikasta. Alkujaan suomalaista sukujuurta.

Mummi mietti kuulemaansa. Tai kuulematta jäänyttä.

– Kumpi se nyt sitten on, kulta- vai kelloseppä?

Äiti huokasi syvään.

– Ei kumpikaan. Jotakin tutkimusta se tulee Suomeen tekemään. Ei meille töihin.

– Hyvä luoja tuota mummia, Meeri-täti päivitteli. – Töihin? Fagerithan ovat ties miten rikkaita.

Siihen olisi voinut takertua. Mutta Tiina ei jaksanut. Eikä välittänyt. Mitä hän inttämään yhden amerikkalaisen vuoksi. Joka sitä paitsi oli ilmoittanut ettei tulekaan.

Sähkösanoma oli tullut eilen, kun Tiina oli ruokatunnilla ihan sattumalta ollut käymässä kotona. Sähke oli tullut hänen nimellään – häneenhän se ihmeellinen Lars oli ”rakastunut” – ja

Tiinan suvussa on paljon kestämistä – välillä hänestä tuntuu, ettei hän jaksa Aittakosken naisia niin yhtään! Kun nuori sukulaismies Amerikasta ilmoittaa tulevansa vierailulle Suomeen, perheen naisten huomio on taattu. Tiinaa itseään ei jaksa kiinnostaa, kuinka paljon miehellä on rahaa tai onko hän naimisissa. Sitä paitsi hänellä on sellaista tietoa miehen vierailusta, mitä muilla sukulaisilla ei ole.

Lopulta käy kuitenkin niin, että Tiina joutuu itse yllättymään. Minkälainen mies Amerikan sukulainen Lars Fager oikein onkaan?

Huijarin tuntee jo tuoksusta on viihdyttävä rakkausromaani vuodelta 1987.

Elsa Anttila on kirjailija **Jorma Kurvisen** (1931–2002) salanimi. Kurvinen tunnetaan erityisesti *Susikoira Roi* -nuortenkirjasarjasta. Kurvinen julkaisi myös aikuisten romaaneja. Hän työskenteli toimittajana Uudessa Oulussa ja kaunokirjallisuutta julkaisevassa Nyyrikissä, mutta jäi päätoimiseksi kirjailijaksi vuonna 1978. Kurvinen sai Valtion kirjallisuuspalkinnon kolmesti.